

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan asettaminen vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleihin

Kunnanhallitus 03.03.2025 § 48
174/00.00.00/2024

Valmistelija Hallinnon asiantuntija Julia Hyrkkänen

Seuraavat yleiset vaalit ovat alue- ja kuntavaalit, jotka toimitetaan sunnuntaina 13.4.2025. Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 2.–8.4.2025.

Kunnanhallituksen on hyvässä ajoin ennen vaaleja asetettava kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta sekä laitoksessa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta.

Vaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin vähintään kolme. Vaalitoimikuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin vähintään kolme. Vaalilautakunnan varajäsenet ja vaalitoimikunnan varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan. Vaalilautakunta ja vaalitoimikunta ovat päätösvaltaisia kolmijäsenisinä.

Kuntavaaleihin asetetut vaalilautakunnat ja vaalitoimikunnat toimivat samalla myös aluevaalien vaalilautakuntina ja vaalitoimikuntina. Vaalilautakuntia ja vaalitoimikuntia ei siis aseteta erikseen kuntavaaleja ja erikseen aluevaaleja varten.

Alue- ja kuntavaalien monista käytännön järjestelyistä vastaa kunnan keskusvaalilautakunta, jonka valtuusto on asettanut vuoden 2021 kuntavaalien jälkeen koko vaalikaudeksi.

Kummankaan vaalin ehdokas ei voi olla **vaalilautakunnan** jäsenenä eikä varajäsenenä.

Kummankaan vaalin ehdokas tai hänen puolisonsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa ei voi olla **vaalitoimikunnan** jäsenenä eikä varajäsenenä. Puolisoilla tarkoitetaan aviopuolisoita sekä avioliitonomaisissa olosuhteissa ja rekisteröidyssä parisuhteessa eläviä henkilöitä. Jos vaalitoimikunnan jäsen ja ehdokas ovat samassa kunnassa, hyvinvointialueella tai vaalipiirissä, jäsen tulee ei-kelpoiseksi vaalitoimikuntaan. Vaalitoimikunnan kelpoisuusrajoitukset ovat laajemmat kuin vaalilautakunnan, koska laitosäänestyksen toimittamisen katsotaan edellyttävän vaaliviranomaisen korostettua puolueettomuutta.

Vaalikelpoisuus vaalilautakuntaan ja vaalitoimikuntaan määräytyy muutoin sen mukaan kuin kuntalaissa säädetään vaalikelpoisuudesta lautakuntaan ja toimikuntaan (71 ja 74 §). Sinänsä ei ole estettä valita samaa henkilöä vaalilautakuntaan ja vaalitoimikuntaan, kunhan henkilö on vaalikelpoinen molempiin toimielimiin.

Mainittakoon, ettei puolueen tai valitsijayhdistyksen vaaliamiehenä ole estettä toimia vaalilautakunnassa tai vaalitoimikunnassa.

Jäsenet ja varajäsenet on valittava vaalikelpoisista kunnan asukkaista siten, että kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneet äänestäjäryhmät mahdollisuuksien mukaan tulevat edustetuiksi kussakin

vaalilautakunnassa ja vaalitoimikunnassa. Jäsenyyttä ei siis ole sidottu puolerekisteriin merkittyihin puolueisiin, vaan kunnallisvaaleissa esiintyneisiin äänestäjäryhmiin, puolueiden lisäksi esimerkiksi yhteislistoihin. Jäsenten ja varajäsenten poliittista edustavuutta tarkastellaan erikseen.

Myös tasa-arvolain soveltamisessa tarkastelu tehdään siten, että sekä jäsenissä että varajäsenissä on oltava naisia ja miehiä kumpiakin vähintään 40 %. Kun vaalitoimikunnassa kuitenkin on vain kolme jäsentä, ei tasa-arvolaisissa säädettyä 40 prosentin vähimmäiskiintiötä voida noudattaa kuin toiseen sukupuoleen nähden.

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäseniin ja varajäseniin ei sovelleta hallintolain esteellisyyttä koskevia säännöksiä (vaalilaki 16 §). Perusteluna on, että näiden vaaliviranomaisten tehtävät ja toiminta rinnastuvat tosiasialliseen hallintotoimintaan. Kaikkien vaaliviranomaisten toimintaa ohjaa kuitenkin vaalilain 9 a §:n yleissäännös, joka velvoittaa puolueettomaan toimintaan.

Kunnanhallituksen on ilmoitettava kunnan keskusvaalilautakunnalle vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien nimet ja yhteystiedot.

Esittelijä

vt. kunnanjohtaja Tommy Vesterlund

Päätösehdotus

Kunnanhallitus

1. valitsee kirkonkylän äänestysalueen vaalilautakuntaan viisi jäsentä ja vähintään kolme varajäsentä, jotka asetetaan sijaantulojärjestykseen. Jäsenistä yksi valitaan puheenjohtajaksi ja yksi varapuheenjohtajaksi. Puolueet toimittavat vaalilautakunnan jäsenten yhteystiedot keskusvaalilautakunnan sihteerille.

2. valitsee Kuukanniemen äänestysalueen vaalilautakuntaan viisi jäsentä ja vähintään kolme varajäsentä, jotka asetetaan sijaantulojärjestykseen. Jäsenistä yksi valitaan puheenjohtajaksi ja yksi varapuheenjohtajaksi. Puolueet toimittavat vaalilautakunnan jäsenten yhteystiedot keskusvaalilautakunnan sihteerille.

3. valitsee kolmejäsenisen vaalitoimikunnan laitoksessa tapahtuvaa ennakkoäänestystä varten sekä tälle varajäsenet sijaantulojärjestyksessä. Jäsenistä yksi valitaan puheenjohtajaksi ja yksi varapuheenjohtajaksi. Puolueet toimittavat vaalitoimikunnan jäsenten yhteystiedot keskusvaalilautakunnan sihteerille.

Päätös

Kunnanhallitus valitsi vaalilautakuntiin ja vaalitoimikuntaan seuraavat henkilöt:

1. Kirkonkylän äänestysalueen vaalilautakunta

Jäsenet

Jäkälä Marjaana

Lahtinen Annikki

Konttinen Tuula

Varajäsenet

1. Kärmeniemi Heli

2. Kaijansinkko Jenna

2. Kuukanniemen äänestysalueen vaalilautakunta

Jäsenet

Nykänen Pirjo

Hirvi Juho

Muurikka Salme

Varajäsenet

1. Kylliäinen Kari

2. Laitinen Sonja

3. Vaalitoimikunta

Jäsenet

Sinkko Jaana pj.

Tuomi Paula vpj.

Varajäsenet

1. Sinkko Eija

2. Lattu Anneli

3. Okko Antti